

איך אפשר להתקבל כחבר הבורסה וכיצד קונים מרווה ממשלתי בלי כפיה

מנייה מנייה תקל ופרסין

המצב היה קשה מאוד. המיליונרים עמדו בחליפות אבל הדורות על מעקה הגג של הבית בן עשר הקומות שמעל לטורפארקט, והתכוננו לקפוץ למטה. עשירים אחרים, לא כל כך דראמטיים, נסכו ציאן קאלי לתוך גביעי שאמפניה תוססים ושוב אחרים, דרא-מטיים יותר, כונו לרקתם קנה רולטה רוסייה. הכל היה מוכן לשואה הגדולה שעוד מעט תגיע; אך השואה לא, עמדו מניות באנק לאומי, טטוק רגיל א', עמדו יציב על 375 נקודות, ולא ירדו יותר.

הירידה הגדולה בערך ניירות הערך של הבורסה התלאביבית, שאימה להפחית את מספר המליונרים, הקטן גם בלאו הכי, נפסקה. לא היו חסרות, אלא שתיים שלוש נקודות, כדי שמחנות דרמטיים נוסח ניו יורק 1929 יחזרו על עצמם בתלאביב, ורי חוב הירקון יתעשר בכמה בנות טובים שיצאו לתרבות רעה עקב פשיטת-הרגל של הוריהן. אבל מה לעשות, והחלום הי פרולטארי היפה הזה לא התגשם, ובעת ששורות אלה נכתבות, הספיקו כבר מניות בלי ואתא להתאושש ולחזור כמעט למצבן הקודם.

השוק, המתווך והמחורה

עליתי למשרדי הבורסה התלאביבית ב-פסאגי החדש ברחוב אלנבי, זמן קצר לאחר שהתחוללו המאורעות שצינתי לעיל, ומצאתי שתי חברי הבורסה מנהלים כבר את עסקיהם כרגיל במלוא תנופת היצירה, אם אפשר לקרוא בשם זה את מה שהתנהל שם בשני אולמות הזכוכית. באולם הגדול והמפואר, התנהלו בקצת רעש ועצבנות, עיסקי-מניות של מיפעלים פרטיים, בעוד שבאולם הקטן יותר, והמחות מפואר, עשו את אותו הדבר בדיוק לניירות ערך ממי-שלתיים.

אף-על-פי שכולם אמרו לי, שמה שכדאי לי לראות זה עיסקי-המניות הפרטיים, החלי-טתי להציץ גם באולם הקטן ולראות, אם נכון מה שמספרים לי, שיש עוד אנשים הקונים מתוך רצון חופשי וללא כפיה, איגרות חוב ומלחת של ממשלת ישראל.

נכנסתי לאולם הקטן ושמעתי כיצד הכריז איש אחד:

מילחה עממי פרסים אלף תשע מאות ותמישים עשרים לירות אלף למוכו שבעים ושמינית באנק לאומי מוכר אלפיים דהי באסט מי קונה?!

תחילה השתרר שקט ואיש לא ענה. הכרוז חזר על דבריו ושוב השתררה דממה ואני כבר אמרתי לעצמי שאיש לא יקנה מילחה ממשלתי עד שלא יורידו לו את הכסף באופן אוטומטי מהמסכרות. אבל נדפתי, מישהו בכל זאת הרים אצבע, ועד שלא הספיקתי לראות מי היה זה, נמכר כבר כל הסטוק.

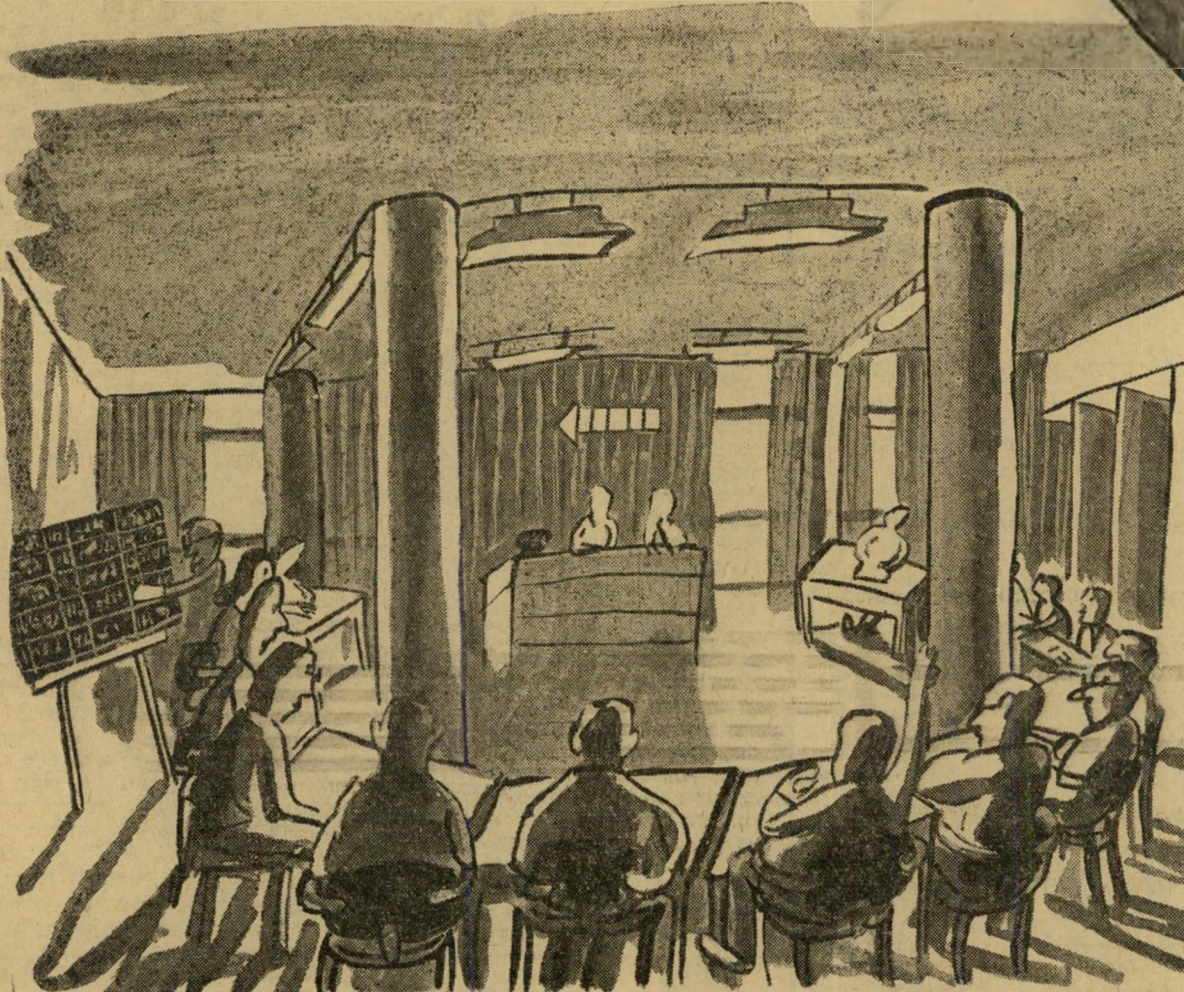
אחרי שראיתי את הנס הזה שאפשר לקרוא לו בלי גזומה, הפלא השמיני שבי-עולם, נכנסתי סוף-סוף לחור הגדול והח-שוב, שעליו מספרים את כל הנסים וה-ניפלאות. זה מין קודש קודשים כזה של כסף, שבו יושבים כשלושים איש מאחורי שולחנות מבריקים מפוליטורה בשלושת רבצי גורן עגולה. הם יושבים סביב דלפק גבוה, עליו יושב כרוז המנהל קניות ומכירות בקול שקט, בהרמת אצבע ובהג-בת גבות. אחרי כל טיכום של עסק, שולח הכרוז את האיש בחליפה הכהה, שהתברר לי אחר כך שזהו מבקר הבורסה, ורואה את חשבון המוספר של-ה איש ששמו - מר ק. קלופפר, א, הלוח השחור היוצב בפניה, כדי לתקן בגיר לבן את שינויי-מחיר המנייה.

אף כי לא הייתי מימי בבורסה של ניירות ערך, תפסתי מהר מאוד את הפרינציפ ולא הבנתי מה עושים מזה טראסק כזה גדול. הלוא כל המכירות והקניות דומות כשתי טיפות מים למכירה הפומבית שעושה ה-משטרה לחפצים הגנובים, שלא הוחזרו ל-בעליהם! קודם כל קוראים בשר המיפעל

וסוג המנייה, ואחר-כך מודיעים כמה מניות הועמדו למכירה או נדרשו לקנייה. מי שנותן את המחיר הכי גבוה, או הכי נמוך - המניות שלו. ההבדל היחידי שמצאתי הוא, שבמכירות הפומביות של החפצים הגנובים במשטרה, לא מושיכים את הקונים סביב שולחנות-עץ עם פוליסורה, ולא מגישים להם קפה בקצפת עם עוגות. בקיצור, העסק הזה מצא חן בעיני והחל-טתי שלא יזיק גם לי אם ארחיח קצת כסף מהצד ואכנס לבורסה לקנות ולמכור מניות בומני הפנוי. להסדרת עניין כניסתי לבורסה קבועי פגישה עם מיועצו מר

בארץ או בחוצלארץ. יתכן שבמשך הזמן יעשו גם בחינות, כמו שעושים בחינות במקומות אחרים, אבל בינתיים עוד יש לנו מזל שאין בחינות. נוסף על כך, העיר רואה החשבונות קלופפר, שגם אחרי שמקבלים אחד חבר אחרי מלוי כל התנאים, לא נותנים לו לעבוד לבד, אלא בחסות באנק או מוסד פיננסי בריא, מפני שאף פעם אי-אפשר לדעת אם יש לאיש הזה עם הקאראקטר, הממליצים והנסיון, גם כל הכסף הורוש. עניין זה של הכסף, הוא חשוב מאיד, כדי למוע ספקולאציה.

רק פיתקא של באנק לאומי; וחץ מזה, תארו לעצמכם שאם ישנם אנשים המוכנים לשלם בשביל מניה של הבאנק האפוחקאי למשל, שכל רכושו מורכב ממשכנתאות בלבד, 397 לירות, או כמה יהיו מוכנים לשלם בשביל מנייה אחת שלי, שאפילו משכנתא אחת לא רובצת עלי? אבל מר קלופפר מוריד לי מיד את ה-מוראל ומסביר, שלהכניס מנייה לבורסה, זה עוד יותר קשה מאשר להיות שם חבר. קודם כל, הם רוצים לראות שלמיפעל הזה שמוציא מניות, יש רכוש של חצי מליון לירות לפחות, ואפילו אם יש לו חצי מל-

חברי הבורסה לניירות ערך בעני הקראקטר הטובימאד

יון, זה לא מספיק להם, והם רוצים גם שיוכיח שכבר יש לו רוח חמש שנים רצופות, והוא מחלק דיחידנות (מה זה?) כל שנה בדייקנות, והמנהלים שלו הם בסדר ויש להם קאראקטרים טובים מאוד, ואתם חושבים שזה כבר הסוף? לא דוברים ולא יערי! אחרי כל זה עוד צריכים ללכת דרך ועדת זגני.

אניד לכם את האמת, שהעסקים השקופים האלה עם ועדת זגני לא מוצאים חן בעיני, ואני לא יודע אם כדאי בכלל להמליץ בפי-ניכם על הבורסה, בעיקר אינני מוכן להמליץ על הבורסה בפני אנשים שיש להם קאראקטר טוב מאוד היכולים להשיג בק-לות ובלי עניינים, משרה בדואר בתור מחלקת מברקים או בתור בלשים בסופר-מארקט. שהיא עבודה שקטה וקבועה לכל החיים ועם פנסיה של 60% אחר כך.

כה אמר טוסבראהינדי:

כל העולם במה וכל האנשים שחקנים, אלא שהם מבזבזים את הכישרון שלהם על מחזה מחורבן.

מה זה ספקולאציה? ספקולאציה זה, כש-אדם מוכר מניות שאין לו, או קונה מניות בשביל לא לקחת; וזה אסור בבורסה באי-סור חמור. כששמעתי את זה, הבנתי שכל חבר בבורסה בא לעבודה עם שק מלא מניות והוא מוכר אותן בו במקום, מנייה תמורת מזומנים. על זה אמר לי קלופפר שלא הבנתי אותו טוב, מפני שכמעט אף אחד לא מחזיק אצלו מניות. כל המניות מונחות, בדרך כלל, בבנק לאומי ולא מר-ציאים אותן משם אף פעם. זה שקונה מניות מקבל פתקה מבנק לאומי, שהם שומרים בשבילו כך וכך מניות, וזה מס-פיק.

להגיד לכם את האמת, אני כבר לא מבין בכלאגן הזה שום דבר. אם אסור לעשות ספקולאציה וצריך למכור תמיד רק מה שיש, אז איך זה מוכרים רק פיתקאות של באנק לאומי? אני מכלל לא מתפלא ש-מחירי המניות יורדים, מפני שכמה כבר שווה פיתקה של באנק לאומי? אלא שעניין זה של פיתקאות נותן לי רעיון: אם כבר לעשות עסקים בבורסה, אז למה דחאק בתור חבר? הרבה יותר כדאי לעשות שם עסקים בתור מוציא מנ-יות. ממילא לא צריך מניות ממש ומספיקה

ק. קלופפר, הממלא באופן זמני, נוסף לתפקידיו כמבקר, רואה חשבונות ומתקן מחירי המניות על הלוח השחור, גם את תפקיד המוכר והממונה על יחסי-ציבור של ציבור הבורסאים.

קאראקטר, כסף ונסיון

כאשר שמע ק. קלופפר את בקשתי, להת-קבל כחבר לבורסה התלאביבית לניירות ערך, אמר מיד שזה לא בא בחשבון, מפני שזה לא כל כך פשוט להיות חבר בבורסה. קודם כל, צריך שיהיה לי קאראקטר טוב מאוד. בלי קאראקטר טוב מאוד לא מקב-לים בכלל. לא הבנתי למה נחוץ פה קאראקטר טוב מאוד. אני יכול להבין שבשביל עסקים כאלה אדם צריך כסף, לפחות קצת כסף בכלה אדם החחילה. אבל קאראקטר? על זה ענה קלופפר שהקאראקטר נחוץ בשביל המילה שהיה מילה. כיוון שכל העסקים בבורסה בנייים על אמון, אז אדם שאמר מילה - לקנות או למכור - אסור לו להתחרט, אפילו אם הוא מפסיד עליידי זה הרבה כסף. בשביל זה צריך קאראקטר טוב מאוד, וחץ מזה, צריך עוד שני אנשים שימליצו, וגם הרבה כסף ונסיון של לפחות חמש שנים בבורסה